

Scenariusz zajęć związanych z twórczością Feliksa Nowowiejskiego

Szkoła muzyczna II stopnia 3-6 (zajęcia grupowe) – czyli odpowiednik klas licealnych 1-4

Wprowadzenie do scenariusza

Scenariusz lekcyjny jest tylko ścieżką, która wyznacza poszczególne elementy lekcji.

Praktyka nauczycielska przynosi wiele sytuacji nieprzewidzianych, szczególnie ze strony uczniów, dlatego scenariusz ten, dobrze jest traktować jak najbardziej elastycznie.

Mam nadzieję, że scenariusz będzie też inspiracją do własnych pomysłów związanych z innymi tematami. Zawód nauczyciela jest, szczególnie obecnie, bardzo wymagający, ale także niezwykle cenny. Pedagodzy przestają być jedynymi, głównymi źródłami wiedzy, ale stają się bardziej przewodnikami i mentorami, którzy pomagają młodym ludziom w edukacji (facilitators).

Na końcu scenariusza znajduje się literatura i wiele odnośników do stron internetowych, na których można znaleźć dodatkowe informacje. Aby pomagać uczniom odkrywać świat muzyki i szeroko pojętej wiedzy o muzyce, warto samemu wciąż odkrywać nowe obszary tych dziedzin. Tym razem z muzyką Feliksa Nowowiejskiego.

Informacje ogólne		
Temat	“Quo vadis?” Feliksa Nowowiejskiego czyli i Ty możesz zostać wikipedystą	
Adresat zajęć	Uczniowie 3-6 klasy w cyklu 6 letnim szkół muzycznych II st.	
Miejsce i czas realizacji zajęć	Sala lekcyjna z dostępem do internetu dla każdego ucznia (sala komputerowa, ewentualnie sala z WIFI). 1 godzina lekcyjna	
Cel ogólny	<i>Uczniowie zapoznają się z ważnym dziełem kultury polskiej jakim jest Quo Vadis Feliksa Nowowiejskiego a także stworzą lub wzbogacą polską wersję hasła w wikipedii.</i>	
Cele szczegółowe	Wiadomości	Uczeń będzie dowie się: 1. Kim był i kiedy działał Feliks Nowowiejski 2. Kiedy powstało i jaka była recepcja “Quo Vadis” Nowowiejskiego 3. Zapozna się z kontekstem kulturalno-historycznym w jakim dzieło powstało.

	Umiejętności	Uczeń będzie umiał: 1. Scharakteryzować “Quo vadis?” Feliksa Nowowiejskiego na podstawie wysłuchanych fragmentów dzieła 2. Przedstawić kontekst kulturalno-historyczny w jakim dzieło powstało 3. Wymień kilka miejsc i zdarzeń z życia Feliksa Nowowiejskiego 4. Stworzyć własne treści wzbogacające zasoby internetu.
	Realizacja podstawy programowej	Uczeń tworzy wypowiedzi o muzyce, jej twórcach i rozwoju historycznym na podstawie poznanej literatury muzycznej. Wybiera i porządkuje informacje istotne dla problemu i kontekstu historycznego oraz wykorzystuje technologię informacyjną do porządkowania faktów, pojęć i terminów z zakresu historii muzyki.
Metody/techniki pracy	Indywidualna praca ucznia Praca w grupie	
Formy pracy	☐ zbiorowa całą klasą ☐ indywidualna ucznia	
Przygotowanie lekcji		
Przygotowanie sali komputerowej Karta ze wskazówkami: Załącznik nr 2 opcjonalnie: (Plik z linkami, który uczniowie będą mogli sobie otworzyć podczas pracy na lekcji) 1. Wprowadzenie Krzysztofa Zanussiego do “Quo vadis” Feliksa Nowowiejskiego 2. Materiały archiwalne dotyczące “Quo vadis?” Feliksa Nowowiejskiego 3. O Feliksie Nowowiejskim		
Przebieg lekcji		
Faza wstępna	Wprowadzenie do tematu	1. Sprawdzenie listy obecności 2. Podanie tematu lekcji 3. Krótkie przedstawienie postaci Feliksa Nowowiejskiego jako kompozytora

		tworzącego w bardzo obfitym w wydarzenia czasie historii polski. 4. Zwrócić uwagę na jego zaangażowanie w tworzenie dzieł wyrażających uczucia patriotyczne, ale i nawiązujących do dziedzictwa kultury polskiej.
Faza przygotowawcza	Wspólne wysłuchanie fragmentu “Quo vadis?”	Katakumby, III część “Quo vadis?” (fragment ok.5’33’’)
	Przedstawienie zadań	1. Wyszukać w internecie teksty, obrazy, filmy na temat “Quo vadis” Feliksa Nowowiejskiego. 2. Napisać tekst w formie elektronicznej uwzględniając wytyczne z punktu a, b lub c: a. zawierający informacje o: ☐ historii utworu (geneza, powstanie, percepcja) ☐ charakterystykę utworu (forma, obsada, styl) b. przekazujący ☐ własną opinię na temat dzieła pod kątem znaczenia dla młodego pokolenia odbiorców ☐ uzasadnienie opinii konkretnymi argumentami c. będący polskim hasłem wikipedii “Quo vadis?” Feliksa Nowowiejskiego (konieczne założenie konta na wikipedii i podanie loginu nauczycielowi) ☐ tekst główny ☐ przypisy ☐ linki wewnętrzne i zewnętrzne
Faza zasadnicza	Uczniowie pracują według wytycznych	Tworzenie hasła wikipedii może odbywać się w grupie uczniów. Nauczyciel pełni rolę konsultanta. Może też prowadzić dokumentację fotograficzną lub filmową pracy uczniów.
Faza podsumowująca	Zadanie końcowe	Jeśli uczeń wybrał a lub b, to na końcu lekcji ma przesłać na pocztę mailową nauczyciela tekst, który powstał w czasie lekcji. Jeśli grupa pracowała nad hasłem w wikipedii, to podają swoje loginy do wikipedii, aby nauczyciel mógł zobaczyć, który uczeń co zrobił.

Notka biograficzna o kompozytorze:

Feliks NOWOWIEJSKI urodził się 7 lutego 1877 roku na Warmii, a dokładnie w Barczewie.

Zmarł 18 stycznia 1946 roku w **Poznaniu**.

Urodził się w na terenie ówczesnych Niemiec (Barczewo nazywało się wtedy Wartembork), dlatego świetnie posługiwał się językiem niemieckim. Uczył się grać na skrzypcach, fortepianie, organach, ale także na wiolonczeli i waltorni.

Jednym z wczesnych sukcesów była nagroda stowarzyszenia The British Musician za kompozycję „Pod sztandarem pokoju” (1898).

Kształcił się muzycznie między innymi w Berlinie. Dzięki nagrodom pieniężnym jakie wygrał w konkursach kompozytorskich podróżował po Europie (np. Monachium, Paryż, Praga, Wiedeń) poznając między innymi Gustava Mahlera i Antoniego Dvořaka. W 1907 roku powstaje jedno z jego największych dzieł: **oratorium „Quo vadis?”** na podstawie powieści Henryka Sienkiewicza. Autorką libretta była niemiecka poetka Antonie Jüngst. Do wybuchu II wojny światowej dzieło to było wykonane ponad 200 razy w kilkunastu wersjach językowych (m.in w Carnegie Hall w 1912 roku)

Trzy lata później kompozytor sięga po tekst **Roży** autorstwa Marii Konopnickiej i opracowuje go muzycznie. Większość swojego życia Feliks Nowowiejski był związany z **Poznaniem**, gdzie prowadził działalność pedagogiczną (Konserwatorium Poznańskie), dyrygencką (Miejska Orkiestra Symfoniczna), kompozytorską (pieśni, dzieła sceniczne, organowe i symfoniczne). W roku 1924 powstaje **opera Legenda Bałtyku** do libretta Walerii Szalay-Groele. Nowowiejski był wspaniałym organistą, znanym także z wysokich umiejętności improwizacyjnych. Na organy przeznaczył też kilka swoich symfonii organowych. W IX symfonii organowej umieszcza improwizacje na temat „Bogurodzicy”. Zachowały się także trzy symfonie orkiestrowe.

Jego koncerty były transmitowane przez Rozgłośnie Poznańską.

W 1935 roku, w związku z bogatym dorobkiem kompozycji religijnych Nowowiejskiego, papież nadał mu tytuł szambelana.

Kompozytor był ojcem pięciorga dzieci. Znano go jako człowieka o pogodnym usposobieniu. W czasie pogrzebu kompozytora wykonano m.in. psalm Mikołaja Gomółki.

Po śmierci został pochowany w Krypcie Zasłużonych Wielkopolan w Poznaniu.

Obecnie w Barczewie i Poznaniu można zwiedzać muzea poświęcone Feliksowi Nowowiejskiemu.

Lista pomocnych źródeł	
Wybrane utwory	
Pożegnanie Ellenai	
Hymn do Bałtyku	
Kołysanka	
“Czy ty mnie kochasz dziewczyno” - aria z opery “Legenda Bałtyku”	
Uwertura do opery “Legendy Bałtyku”	

Ojczyzna	Film zawiera też notatkę o F.Nowowiejskim
Inne materiały	
Znani na Warmi - o Nowowiejskim	film o kompozytorze
Materiały graficzne z archiwum rodziny Nowowiejskich	
Nuty dostępne w PWM	
Muzeum F.Nowowiejskiego w Poznaniu	Muzeum F.Nowowiejskiego
Prezentacja w o Nowowiejskim	Prezi
Wywiad z autorką biografii o Feliksie Nowowiejskim	
Książki i teksty	
“Teka Feliksa Nowowiejskiego” Iwona Fokt, Hanna Kostrzewska, Teresa Brodniewicz	Publikacja polsko-angielska
“Feliks Nowowiejski” Iwona Fokt	biografia kompozytora
Artykuł o "Śmierć Elei" F.Nowowiejskiego Krzysztof D. Szatrawski	
Strony poświęcone kompozytorowi	
Rok Feliksa Nowowiejskiego	
Towarzystwo im. Feliksa Nowowiejskiego	
Feliks Nowowiejski	

Opracowanie: Lidia Kućmierz na zlecenie Instytutu Muzyki i Tańca
w Warszawie

1877 / 2017
2016 / 1946 feliks
NOWOWIEJSKI